

ساخت و ساز سنتی یا معماری پایدار (مطالعه موردی خانه های قدیمی شهر قزوین)

میلاد نوروزی فر^{1*} ساناز ابوالقاسمیان²

1- عضو کمیسیون تکنولوژی های نوین صنعت ساختمان نظام مهندسی ساختمان استان قزوین، عضو باشگاه پژوهشگران جوان دانشگاه آزاد اسلامی واحد شوشتر،
Milad_n1985@yahoo.com

2- دانشجوی کارشناسی ارشد طراحی شهری دانشگاه آزاد زنجان، عضو باشگاه پژوهشگران جوان دانشگاه آزاد اسلامی واحد قزوین

چکیده

ضرورت پرداختن به معماری پایدار (معماری سنتی) به قصد بیان مبانی نظری و شاخص های آن و بدست آوردن راه کارهایی برای آینده، مقوله ای است که می تواند از ورود افکار و مکاتب بیگانه و التقاطی جلوگیری نماید. آنچه نیاز معماران ما است همانا خودباوری و احیا ارزشهای گذشته این آب و خاک است و آنچه از گذشته باقیمانده است صدها بنای تاریخی است که بازگو کننده اعتقادات، فرهنگ و دسترنج هنرمندان عارفی همچون شیخ بهایی ها است که در قالب بناهای ماندگار، طراحی نموده و تاکنون به یادگار مانده است و اینک بعنوان میراثی ارزشمند و امانتی از گذشتگان بماند سپرده شده است. به لحاظ وسعت موضوع و بضاعت اندک این نویسنده گان پرداختن به همه ابعاد معماری پایدار غیر ممکن است، بنابراین تنها تاثیر اقلیم بر معماری پایدار و جنبه های زیست محیطی مورد بحث و بررسی قرار می گیرد. بدین منظور ابتدا به بیان و پیشنهادات ارگان های فعال در زمینه ی معماری پایدار می پردازیم و سپس ویژگیهای اقلیم شهر قزوین با ذکر مثال از بناهای قدیمی مطرح می گردد. به طور اجمالی ضمن بیان تاریخچه هر یک، اشاره ی در زمینه تطابق با اقلیم گرم و خشک (نیمه بیابانی) بررسی می شود.

واژه های کلیدی: معماری پایدار، معماری سنتی، معماری دینی، اقلیم.

1- مقدمه

چگونگی برخورد با طبیعت و معماری در آن، واکنشی است که هر انسانی در نقاط مختلف کره ی زمین داشته و خواهد داشت و معماری با ارزش باقیمانده از دوران گذشته نشان دهنده فائق آمدن او به صورت کامل یا ناقص بر عواملی چون مسائل اقلیمی، آب و هوا و ... است از اینجاست که شاهد معماری بومی (پایدار) گوناگون در کشورهای مختلف جهان همخوان با اقلیم و فرهنگ هستیم که ویژگی های خاص منطقه خود را نشان می دهد. در ایران به علت دارا بودن شرایط گوناگون اقلیم و فرهنگ ویژگی خاصی دارد و معماری های متفاوتی هماهنگ با اقلیم در آن بوجود آمده است.

اقلیم نتیجه تاثیر متقابل عناصر شهری می باشد که جنبه های مختلف زندگی انسان را تحت تاثیر قرار داده است. از همان آغاز هستی نیاز انسان به پناهگاه و ماورا کاملاً محسوس و بدیهی بود و این پناهگاه به اشکال ساده و پیچیده در تطابق با اقلیم قرار